



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Alexandra Šímy a soudkyň JUDr. Vladimíry Ladmanové a Mgr. Miroslavy Jarošové v právní věci

žalobce: **Finanční úřad pro Plzeňský kraj, Územní pracoviště Plzeň - sever,**
IČO 72080043
sídlem náměstí Českých bratří 2490/8, 303 44 Plzeň

proti
žalované: J. S., narozená dne , IČO
bytem
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Panoškou
sídlem Na Roudné 443/18, 301 65 Plzeň

o neúčinnosti právního úkonu

o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 19. 3. 2018, č. j. 4 C 262/2009-133

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na nákladech odvolacího řízení 600 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně napadeným rozsudkem vyhověl žalobě a určil, že je vůči žalobci neúčinná darovací smlouva, jíž žalovaná přijala do svého vlastnictví spoluvlastnický podíl k polovině nemovitostí v k. ú. [REDACTED]. Dále ji zavázal k zaplacení nákladů řízení úspěšnému žalobci. V odůvodnění uvedl zejména, že vzhledem k datu uzavření darovací smlouvy (19.5 2008 s

právními účinky vkladu téhož dne) postupoval při posouzení odporovatelnosti úkonu dle zák. č. 40/1964 Sb. Uvedl, že žaloba byla podána včas, ve lhůtě tří let od vkladu vlastnického práva pro žalovanou. Uvedenou darovací smlouvou převedli manželé K[redacted] – rodiče žalované – na žalovanou druhou polovinu svých nemovitostí za situace, kdy M[redacted] K[redacted] byl dlužníkem vůči německým daňovým orgánům. Z toho učinil závěr, že darovací smlouvou se M[redacted] K[redacted] zbavil části svého majetku, a to bezúplatným převodem na žalovanou, tedy osobu blízkou. Žalobce vydal 26. 3. 2008 výkaz nedoplatků a současně výzvu k zaplacení v náhradní lhůtě s tím, že podkladem bylo vykonatelné rozhodnutí Finančního úřadu Chemnitz – Süd ze dne 5. 10. 2006 se splatností k 20. 10. 2006 na částku 9 955 327 Kč. Rozhodnutí žalobce bylo dlužníku doručeno 4. 4. 2008 a ve správním řízení vedeném před německými orgány, nebyl dlužník úspěšný ani s uplatněním mimořádných opravných prostředků. V okamžiku převodu podílu na nemovitostech měl tedy žalobce vůči dlužníku vykonatelnou daňovou pohledávku. Dále soud odůvodnil, z jakých důvodů neprovedl důkazy směřující k vyvrácení existence této pohledávky s tím, vycházel z § 135 odst. 2 o. s. ř. podle něhož je povinen vycházet z rozhodnutí orgánu, který je příslušný k vydání daňového výměru a jeho správnost nemůže přezkoumávat. Dále vzal soud prvního stupně za prokázané, že dlužník nemá jiný majetek, z něhož by mohl pohledávku uspokojit, zhodnotil provedené důkazy a uzavřel, že dlužník bydlel s žalovanou v jednom domě, pravidelně se vídali a společně probírali rodinné, osobní i finanční záležitosti. Je zjevné, že zde byly na straně dlužníka v době darování okolnosti týkající se jeho finančních problémů, které žalovaná měla, nebo musela s ohledem na společné soužití vědět a vnímat. To, že při sepisu darovací smlouvy dlužník uvedl, že nemá dluhy, na tom nic nemůže nic změnit. Žalovaná tedy neprokázala, a to ani po poučení dle § 118a o. s. ř., že by před darováním vynaložila náležitou pečlivost směřující ke zjištění skutečné finanční situace dlužníka z hlediska jeho závazků. Naopak okolnosti darování, zejména úzká časová souvislost mezi doručením výzvy k náhradnímu plnění a darováním svědčí jednoznačně o tom, že důvodem darování bylo omezit majetek, z něhož by mohla být daňová pohledávka uspokojena. Vzhledem k tomu dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná. O nákladech rozhodl dle § 142 odst. 1 o. s. ř. s tím, že úspěšnému žalobci přiznal náklady spočívající v částce 2 x po 300 Kč paušální náhrady.

2. Ve včasné odvolání žalovaná namítla, že učinila vše, co bylo v jejích možnostech a co bylo po ní možné spravedlivě požadovat, aby se ujistila, že převodem majetku nedojde ke zkrácení případných věřitelů jejího otce. Z provedených důkazů vyšlo najevo, že skutečným a jediným důvodem k uzavření darovací smlouvy byla snaha uspořádat rodinné a vlastnické vztahy k dotčeným nemovitostem, neboť žalovaná je již dlouhodobě užívala, byla jejich spoluvlastníkem a společně s manželem vynaložila nemalé finanční prostředky na jejich stavební úpravu. V rozhodnou dobu otec žalované pracoval pouze na zkrácený úvazek a jeho příjmy mu neumožňovaly se o nemovitosti adekvátně starat. Impulz k uzavření darovací smlouvy dala matka žalované vzhledem k tomu, že trpěla závažným onemocněním. Dále bylo prokázáno, že při rodinných setkáních byly projednávány běžné rodinné i pracovní záležitosti, z některých vyjádření dlužníka sice vyplynulo, že v podnikání měl po přechodná období určité problémy, ale ty souvisely s tím, že odběratelé nehradili své závazky včas. O problému s německými finančními orgány však dlužník informoval rodinu až po uzavření darovací smlouvy. Není tedy správný závěr soudu prvního stupně, že žalovaná neprokázala, že před uzavřením darovací smlouvy vyvinula náležitou pečlivost směřující ke zjištění skutečné finanční situace dlužníka. Soud ani nenaznačil, jakou konkrétní aktivitu by bylo možné po žalované vyžadovat, a nezohlednil, že podnikatelská činnost jejího otce spočívala v jeho majetkové účasti na podnikání právnické osoby. V ní byl dlužník pouze [redacted], nikoliv statutárním orgánem. Rozpoznání úmyslu dlužníka zkrátit vykonatelné pohledávky předpokládá i vědomost žalované, že pohledávku věřitele není možné uspokojit z jiného majetku dlužníka. To by v projednávané věci znamenalo nejen srozumění s majetkovou situací otce žalované, ale rovněž i s účetnictvím společnosti Komers – REAL s. r. o., která měla být hlavním dlužníkem, zatímco proti otci žalované je uplatňováno jen ručení. Oba rodiče žalované podpisem darovací smlouvy potvrdili, že žádné závazky neexistují a toto ujištění ve spojení se znalostí rodinných poměrů shledala žalovaná jako dostačující, prakticky

neměla jinou možnost. Dále ve věci nebylo prokázáno, že vykonatelnou pohledávku věřitele není možné uspokojit z jiného majetku. Pokud existuje daňová pohledávka německých úřadů, pak by dlužník měl nárok na vrácení daně vůči finančním orgánům v České republice. Daňový přeplatek je tedy pohledávkou dlužníka, který představuje jeho aktivum použitelné k úhradě vymáhané pohledávky. Tato otázka má pro posouzení žaloby zcela zásadní význam, soud jí však nevěnoval pozornost. Žalovaná proto navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

3. Žalobce se ztotožnil s rozhodnutím soudu prvního stupně a poukázal na to, že v dané věci nebyly splněny podmínky smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Není tedy podstatné, že otec žalované platil daně v České republice.
4. Odvolací soud napadený rozsudek a předchozí řízení přezkoumal a důkazy doplnil výsledkem žalované, neboť jde o důkaz, který je podstatný pro skutková zjištění v této věci a zároveň o důkaz, který byl navržen včas.
5. Předně je ale třeba poukázat na správné právní závěry soudu prvního stupně o tom, že vzhledem k datu uzavření darovací smlouvy (vklad práva ke dni 19. 5. 2008) je třeba postupovat dle § 42a zák. č. 40/1964 Sb. Žalovaná je dcerou dlužníka, správně tedy soud prvního stupně zkoumal ve smyslu § 42a odst. 2 zák. č. 40/1964 Sb., zda žalovaná mohla při náležitě pečlivosti poznat dlužníkovu úmysl zkrátit věřitele. Odvolací soud pak zcela souhlasí i se skutkovými závěry, které logicky vyplývají z provedených důkazů. Rodina dlužníka a rodina žalované žila v jednom domě, denně se vídali, probírali různé rodinné záležitosti i otázky podnikání. Dlužník ukončil činnost společnosti z finančních důvodů a jeho manželka potvrdila, že občas měl výpadky příjmů a byl bez finančních prostředků. Úzká časová souvislost mezi doručením výzvy k plnění daňového nedoplatku v dubnu 2008 a darováním v květnu téhož roku naopak svědčí o tom, že darování bylo reakcí na blížící se vymáhání nedoplatku daně. Je třeba ovšem říci, že vykonatelný titul německých finančních orgánů byl pravomocný a vykonatelný již 20. 10. 2016. V témže roce manželé K██████ převeďli na žalovanou prvou polovinu nemovitostí.
6. Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že soud neuvěřil té části výpovědi rodičů žalované, v níž uvedli, že dlužník doma problémy firmy neřešil a že o tom s žalovanou nikdy nemluvil. Totéž se týká i stejného tvrzení ve výpovědi svědka – manžela žalované – který uváděl, že o závazku M██████ K██████ se rodina dozvěděla až po uzavření darovací smlouvy. Soud prvního stupně také zjistil, že dlužník byl ve Spolkové republice Německo trestně stíhán a odsouzen za krácení daně a že již v roce 2003 probíhala řízení o zaplacení daně vůči společnosti Komers – REAL s. r. o., a v roce 2005 rozhodl Finanční úřad Chemnitz – Süd o daňových povinnostech společnosti. Konkrétní problémy s nezaplacením daní tedy byly dlouhodobé a vážné a nelze akceptovat, že by se žalovaná – přes úzké rodinné vztahy – o nich nemohla dovědět. Nic takového nebylo prokázáno v řízení před soudem prvního stupně a na tom se nic nezměnilo ani po provedení dalšího důkazu výsledkem žalované. Uvedla sice, že otec se nesvěřoval, příliš se o jeho problémech nebavili, věděli ale, že má starosti. Když pracoval v Německu, říkal, že se cítí poškozený a že to tam není upřímné. Z výpovědi žalované tedy nevyplývalo, že by vyvinula v rozhodné době jakoukoli aktivitu ke zjištění poměrů dlužníka a to ani za situace, kdy jeho podnikání nebylo finančně úspěšné a rodina včetně žalované o tom věděla.
7. Odvolací soud přezkoumal i další závěry soudu prvního stupně a rovněž na ně odkazuje. Jde o zjištění, že dlužník nemá jiný majetek, z něhož by mohl pohledávku uspokojit. Pokud tvrdí, že má daňovou pohledávku vůči finančním orgánům v České republice, může ji kdykoliv uplatnit a vyrovnat pohledávku, která je vymáhána ve Spolkové republice Německo. Zatím však jde, jak uvedl soud prvního stupně, pouze o tvrzení dlužníka, které ovšem žalobce nepovažuje za odůvodněné. Správný je i závěr, že nelze přezkoumat správnost řady rozhodnutí německých finančních orgánů o existenci a výši závazku dlužníka, neboť pohledávka je v době rozhodování o odporovatelnosti vymahatelná. Soud prvního stupně ostatně řízení přerušil poté, co zjistil, že dlužník vede v Německu další řízení o zrušení titulu a vyčkal ukončení těchto řízení. O návrzích

dlužníka na přezkoumání titulu rozhodl Saský finanční soud v Lipsku ve věci 6 K 1349/12 dne 2. 1. 2017, tak, že žalobu zamítl. Rozhodnutím Spolkového finančního dvora ze dne 22. 3. 2017 bylo zamítnuto dlužníkovu odvolání.

8. Žalovaná také uváděla, že darováním dlužník s manželkou plnili určitý závazek vůči ní, ale platí, že i v případě, kdy dlužník plní uzavřením smlouvy svůj morální nebo právní závazek, může uzavřením smlouvy sledovat úmysl zkrátit své věřitele. Na existenci pohledávky vůči dlužníku a na důvodnost žaloby dle § 42a zák. č. 40/1964 Sb. nic nemění ani to, že později žalovaná a její rodiče uzavřeli smlouvu o věcném břemeni, podle níž jsou oprávněni darované nemovitosti užívat (rozhodnutí NS ČR ve věci sp. zn. 21 Cdo 76/2011) a že odporovaný úkon učinil dlužník spolu s manželkou jako druhou dárkyni (rozhodnutí NS ČR ve věci sp. zn. 21 Cdo 1374/2016).
9. Při posuzování odporovatelnosti právního úkonu mezi dlužníkem a osobou blízkou se úmysl dlužníka zkrátit věřitele a i vědomost blízké osoby o existenci takového úmyslu předpokládá, důkazní břemeno k prokázání opaku tedy zatěžovalo žalovanou. Soud prvního stupně správně uzavřel, že žalovaná takové důkazy neoznačila a nenavrhl ani provedení takových důkazů, které by podpořily její tvrzení, že o úmyslu dlužníka nemohla i při vyvinutí náležité pečlivosti vědět. Důkazní břemeno tedy neunesla.
10. K další námitce žalované je třeba uvést, že daňový nedoplatek byl na společnosti Komers – REAL s. r. o. vymáhán již v roce 2003 – 2005, a v roce 2006 bylo vydáno rozhodnutí o platební povinnosti dlužníka jakožto ručitele za daňový nedoplatek společnosti. Nebylo tedy třeba, aby žalovaná měla povědomost o závazcích a majetku společnosti, neboť od roku 2006 byl již přímým dlužníkem její otec. Odvolání žalované obsahuje i tvrzení, že se před uzavřením darovací smlouvy dotazovala rodičů, zda mají nějaké splatné závazky a oni podpisem darovací smlouvy potvrdili, že takové závazky neexistují – jak uvedl soud I. stupně, je toto tvrzení pro posouzení věci nerozhodné. Že by se žalovaná před uzavřením smlouvy aktivně zajímala o finanční situaci dlužníka, se nenaznačuje z žádného z provedených důkazů.
11. Odvolací soud tedy znovu v podrobnostech, pokud jde o skutkové závěry i právní posouzení věci odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, včetně odůvodnění rozhodnutí o nákladech řízení. Protože je napadený rozsudek věcně správný, postupoval dle § 219 o.s.ř. a potvrdil ho.
12. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť i v tomto stádiu řízení měl žalobce plný úspěch a jeho náklady činí dvě paušální náhrady hotových výdajů, celkem 600 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, pokud napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla dosud vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo pokud má být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzená jinak. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni

Plzeň 20. června 2018

JUDr. Alexander Šíma v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vocolková.